

Motion till riksdagen 2018/19:3004

av Mats Nordberg m.fl. (SD)

med anledning av skr. 2018/19:25 Riksrevisionens rapport om skyddet av värdefull skog

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer kostnadseffektivt skydd av skog och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om intrångsersättning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att lösa problematiken med att nyckelbiotopsregistrering förhindrar att markägare säljer sitt virke, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klargöra förhållandet mellan den frivilliga certifieringen och statliga åtgärder och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheter att korrigera gränser för eller stryka nyckelbiotoper i nyckelbiotopsregistren och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statistik över skyddad skog måste innefatta även grupperna impediment och fjällnära skogar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ansvarsfördelning mellan myndigheter och markägare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har till riksdagen överlämnat skrivelse 2018/19:25 om Riksrevisionens rapport om skyddet av värdefull skog (RiR 2018:17). Verksamheterna för att snabbt öka arealen skyddad skog har intensifierats under de senaste åren. Detta har lett till en rad problem, inte minst knutna till markägares rättigheter att inom tydliga och objektiva

ramar bruka sin mark. Med anledning av detta görs följande noteringar, som föreslås leda till beslut av riksdagen.

Sverigedemokraterna välkomnar att regeringen instämmer i Riksrevisionens kommentar att arbetet med skydd av skog kan bli mer kostnadseffektivt och att regeringen betonar att även funktionell skötsel är ett viktigt verktyg jämte formella och frivilliga avsättningar. Att totalt förbjuda brukandet av skog är sällan befogat av artskyddsskäl men är mycket kostsamt.

Vi vill speciellt framhålla Riksrevisionens betoning av att ”markägarens rätt till intrångsersättning är grundlagsskyddad” (s. 47). Konsekvenserna av detta konstaterande är otillräckligt analyserade i regeringens skrivelse, dels eftersom nyckelbiotopsregistrering leder till förluster för markägaren som enligt nuvarande praxis inte ersätts eller inte ersätts fullt ut, dels eftersom en praxis verkar vara på väg att etableras, som innebär att upp till 5 procent av en ägares mark ska kunna få brukandeförbud utan ersättning. Det bör uppmärksammas att 5 procent av skogsarealen på en fastighet inte sällan utgör hela den slutavverkningsbara arealen för många år framåt.

Riksrevisionen påpekar att ”trots att naturvårdsavtal med markägaren i vissa fall kan vara lämpligare och mer kostnadseffektiv skyddsform minskar myndigheternas användning av skyddsformen” (s. 48).

Därför bör regeringen se över möjligheterna att vidareutveckla och öka användningen av naturvårdsavtal, av följande skäl:

- Naturvårdsavtal är ett mindre ingrepp än övertagande av staten sett ur markägarens synvinkel, och om naturvårdsmålen för lokalen kan nås på detta sätt, uppnås således bättre proportionalitet mellan inskränkningar i äganderätt och eftersträvat resultat.
- Naturvårdsavtal medger att markägaren kan påverka vad som överenskoms.
- Naturvårdsavtal kan ge en löpande biinkomst i de fall naturvårdande skötsel ingår i avtalet.
- Naturvårdsavtal behöver inte utesluta all avverkning.
- Naturvårdsavtal kan anpassas till förändringar i kunskap och förhållanden över tid.
- Naturvårdsavtal är mer kostnadseffektiva.

Riksrevisionen konstaterar (s. 60) att certifieringsreglerna stipulerar att minst 5 procent ska avsättas i frivilliga avsättningar samt att detta är mindre än statens etappmål om 6,4 procent. Därmed skulle certifieringsreglerna inte utgöra ett tillräckligt incitament för att nå etappmålet. Certifierade skogsägare har i medeltal avsatt 6,8 procent, vilket alltså möter etappmålet. Dessutom tillkommer ytterligare avsättningar under den tid en markägare är certifierad, eftersom grupper av träd lämnas vid avverkning som en del av vardagshänsynen vid avverkning. Den avsatta arealen kommer därför att öka med tiden.

Icke certifierade markägare uppnår i lägre grad målen om frivilliga avsättningar, men Sverigedemokraterna ifrågasätter om det verkligen behöver utredas om staten därmed har rätt att koncentrera sina naturvärdes- och nyckelbiotopsinventeringar på dessa. Det är staten som utför eller initierar inventeringar av nyckelbiotoper. Därmed är det, de facto, staten som orsakar att markägaren inte kan sälja virket. Och med nuvarande system borde staten därför vara skyldig att betala ersättning till markägaren. För att undvika den uppkomna sammanblandningen mellan certifieringsreglerna å ena sidan och statens verksamhet för att skydda skog å den andra bör regeringen tillse att parterna tillsammans omformar systemen så att de inte är sammanblandade, så som nu är fallet.

Riksrevisionen påpekar (s. 61) att markägare indirekt förhindras att avverka nyckelbiotoper, eftersom i stort sett alla virkesköpare genom certifieringsreglerna är förhindrade att köpa virket.

Riksrevisionen noterar att nyckelbiotoper av Skogsstyrelsen framhålls som en ren inventering av naturvärden som inte innebär avverkningsförbud, samtidigt som alla inblandade mycket väl vet att virket i och med registreringen inte kan säljas. Markägaren är i detta fall en drabbad tredje part, eftersom det är virkesköparens certifiering som skapar låsningen. När utfästelserna om att inte köpa virke från nyckelbiotoper en gång gjordes, var de en marginell företeelse, men de täcker nu nära en halv miljon hektar. Sverigedemokraterna vill att nyckelbiotoper inte ska fortsätta att inventeras och registreras innan denna motsättning är löst.

Sverigedemokraterna vill även att nyckelbiotoper ska kunna förändras till sin utsträckning eller strykas ur registret. Detta ska kunna göras när situationen förändras så att de inte längre uppfyller de funktioner de avsattes för, eller när alltför många nyckelbiotoper med samma syfte registrerats inom en region. Villkor och tillvägagångssätt för detta behöver utvecklas.

Riksrevisionen påpekar också att statistik behövs, som tydligt visar hur mycket skog Sverige har som är skyddad, uppdelad på olika kategorier av formellt och informellt skyddad skog. Dessa siffror måste innefatta även impediment och fjällnära skog för att internationella jämförelser ska vara möjliga.

Riksrevisionen vill ha en tydlig ansvarsfördelning mellan myndigheter och skogsägare. Sverigedemokraterna instämmer med regeringen i att Skogsstyrelsen är den myndighet som från statens sida ska ha det övergripande ansvaret. Detta behöver också tydligt avspeglas i att medel för skydd av skog ska gå via Skogsstyrelsen. Beträffande ansvarsfördelning mellan markägare och myndigheter måste äganderättens betydelse förtydligas och att begränsningar av denna ska ske enligt tydliga och opartiska lagar och regler, inte genom enskilda tjänstemäns subjektiva bedömningar. Begränsningar av ägarens brukande ska också beakta proportionalitetsprincipen som den beskrivs i förvaltningslagen.

Av ovanstående skäl är det sålunda uppenbart att Riksrevisionens rapport om skyddet av värdefull skog inte är färdigbehandlad av regeringen.

Mats Nordberg (SD)

Martin Kinnunen (SD)

Runar Filper (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Yasmine Eriksson (SD)